

De ziekte van Stendhal

De Franse schrijver Stendhal bracht in 1817 een bezoek aan de stad Florence. Hij raakte zo overweldigd door de schoonheid van de kunst in deze stad, dat hij er ziek van werd. Dit geval stond niet op zichzelf. Tot in onze tijd worden argeloze toeristen bij hun rondgang door Florence getroffen door het Stendhalsyndroom. De symptomen zijn: een versnelde hartslag, duizeligheid, flauwvallen, hallucinaties, ja, zelfs psychoses zijn soms het gevolg van het aanschouwen van zoveel schoonheid.

Schoonheid. Dat zal het sleutelwoord zijn van de column die ik een keer per veertien dagen zal schrijven voor de Meppeler Courant.

Wat is schoonheid? Kunstenaars uit de Renaissance (1550-1670) zagen in de kunst van de oudheid hun schoonheidsideaal en probeerden dat te benaderen. Zij richtten zich daarbij op het navolgen van de regels, die ze uit de kunstwerken van hun grote voorgangers afleidden. De romantici uit de negentiende eeuw lieten de regels los en zochten inspiratie in de natuur. Kunstenaars uit de jaren tachtig van de negentiende eeuw verhieven de schoonheid tot absolute eis. Hun opvolgers uit de twintigste eeuw zetten zich daartegen af. Zij streefden ernaar de kunst te bevrijden van alle traditionele beperkingen, ook van de schoonheid. Vrijheid nam de plaats in van schoonheid. Schoonheid moest dood. "De moderne kunst werd ongetwijfeld geboren op de dag dat de idee van kunst en van schoonheid werden gescheiden," schreef de Franse schrijver, filosoof en politicus André Malraux in 1945.

Maar schoonheid is terug van weg geweest. Opvallend veel tentoonstellingen van moderne werken in de laatste tijd hebben schoonheid als thema. Zo was er onlangs de tentoonstelling *Meer licht* in de Fundatie in Zwolle. In het bijbehorende boek *Het sublieme, Het einde van de schoonheid en een nieuw begin*, betoogt Hans den Hartog Jager dat de romantische schoonheid terug is in de gedaante van het sublieme, een begrip uit de Romantiek. Bij het sublieme is er sprake van schoonheid die niet alleen maar mooi is, maar die verheft, die angst, verrassing en verbijstering oproept.

Nog een voorbeeld: de tentoonstelling *Van grote schoonheid* in het Voermanmuseum in Zwolle, waar werken van **Frank Anderson** en Addy Coumou te zien waren. Ook deze werken bieden meer dan alleen maar schoonheid. Met name de landschappen van **Frank Anderson**, die de grenzen tussen werkelijkheid en abstractie opzoeken, openen grootse vergezichten voor de geest.

Het overkomt ons niet vaak dat we, net als Stendhal, zo overrompeld worden door schoonheid dat we er ziek van worden. Maar er zijn wel momenten waarop we erdoor geraakt of zelfs verheven worden. In de komende tijd wil ik mijn momenten van schoonheid graag delen met de lezers van de Meppeler Courant.